

O‘ZBEKISTONDA RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI TURIZMNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI

Rasulova Nazokat Dilshod qizi
Kimyo Xalqaro Universiteti magistranti

ANNOTATSIYA: *Ushbu maqolada O‘zbekistonda raqamli platformalar orqali turizm sohasini rivojlantirish istiqbollari tahlil qilinadi. Bugungi kunda raqamli texnologiyalar va internet xizmatlari global turizm sanoatida muhim o‘rin egallamoqda. O‘zbekistonda ham turizm sohasini raqamlashtirish, onlayn bronlash tizimlari, virtual gid xizmatlari, mobil ilovalar va ijtimoiy tarmoqlar orqali mahalliy va xorijiy sayyohlarni jalb etish imkoniyatlari tobora kengaymoqda. Maqolada mavjud raqamli platformalar, ularning samaradorligi, duch kelinayotgan muammolar hamda istiqboldagi rivojlanish yo‘nalishlari yoritilgan.*

KALIT SO‘ZLAR: *Turizm, raqamli platforma, internet marketing, O‘zbekiston, onlayn bronlash, virtual gid, raqamlashtirish.*

So‘nggi yillarda O‘zbekiston Respublikasida turizm sohasi davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida shakllanib bormoqda. Ayniqsa, raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi ushbu sohani yangi bosqichga olib chiqmoqda. Sayohatchilar uchun qulay va zamonaviy xizmatlarni taqdim etish, axborot texnologiyalaridan keng foydalanish orqali turistik salohiyatni oshirish imkoniyati yuzaga kelmoqda. Raqamli platformalar – veb-saytlar, mobil ilovalar, ijtimoiy tarmoqlar va boshqa onlayn vositalar – xorijiy va mahalliy sayyohlar uchun O‘zbekiston haqida to‘liq va tezkor ma’lumot olishda muhim vositaga aylangan. Ushbu maqolada ana shu platformalarning turizm rivojiga qo‘shayotgan hissassi, mavjud muammolar va istiqboldagi imkoniyatlar ko‘rib chiqiladi.

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar hayotimizning deyarli barcha jabhalariga chuqur kirib bormoqda. Ayniqsa, turizm sohasida raqamli platformalarning o‘rni tobora ortib bormoqda. Raqamli infratuzilmaning rivojlanishi sayohatchilarga qulayliklar yaratibgina qolmay, mamlakatning turistik salohiyatini global miqyosda targ‘ib qilishda ham muhim rol o‘ynamoqda.

O‘zbekistonda turizmni raqamlashtirish yo‘lida bir nechta muhim platformalar faoliyat yuritmoqda:

Onlayn bronlash tizimlari – Booking.com, Agoda, MyBooking.uz kabi platformalar orqali mehmonxonalar, aviachiptalar va boshqa xizmatlar onlayn tarzda bron qilinmoqda.

Virtual gid xizmatlari – sayyohlar uchun O‘zbekistonning diqqatga sazovor joylari, muzeylar va tarixiy obidalar bo‘yicha virtual sayohatlar imkoniyati yaratilmoqda (masalan, 3D-Tour Uzbekistan, Virtual Museum loyihalari).

Mobil ilovalar – “Uzbekistan.travel”, “O‘zbekiston bo‘ylab sayohat” kabi ilovalar orqali sayyohlar kerakli ma’lumotlarni tezkor va qulay shaklda olmoqdalar.

Ijtimoiy tarmoqlar va bloglar – Instagram, YouTube va TikTok kabi platformalarda sayohatchilar O‘zbekiston haqida kontent yaratmoqda, bu esa mamlakat brendining shakllanishiga hissa qo‘shmoqda.

Raqamli platformalar quyidagi jihatlar bilan turizm rivojiga ijobiy ta’sir ko‘rsatmoqda:

- Xalqaro targ‘ibot va reklama – Raqamli marketing orqali O‘zbekistonning turistik salohiyatini dunyo miqyosida targ‘ib qilish imkoniyati mavjud.
- Axborotga tezkor kirish – sayyohlar internet orqali manzillar, xizmatlar, narxlar va boshqa kerakli ma’lumotlarga ega bo‘lishadi.
- Tahliliy vositalar – raqamli tizimlar orqali sayohatchilar oqimini tahlil qilish, ularning ehtiyojlarini aniqlash va shunga mos xizmatlar taklif etish mumkin.

Shu bilan birga, raqamli turizm rivojiga to‘siq bo‘layotgan ayrim muammolar ham mavjud:

- Texnik infratuzilmaning yetarli emasligi – ayniqsa, chekka hududlarda internet tezligi past yoki mavjud emas.
- Kadrlar yetishmasligi – raqamli xizmatlarni yaratish va yuritish bo‘yicha mutaxassislar soni kam.
- Kontent yetishmasligi – xorijiy tillarda sifatli kontent yaratish va doimiy yangilab borish bo‘yicha tizim mavjud emas.

Bu muammolarni bartaraf etish uchun quyidagi choralar ko‘rilmoqda:

- Raqamli turizmga oid maxsus dasturlarni joriy etish (masalan, “Raqamli O‘zbekiston – 2030”).
- Yoshlar va mutaxassislar uchun IT-sohasida ta’lim kurslari tashkil etish.
- Xalqaro hamkorlik asosida tajriba almashinuvi va investitsiyalarni jalb etish.

O‘zbekistonda turizm sohasini rivojlantirishda raqamli platformalarning o‘rni beqiyosdir. So‘nggi yillarda davlat tomonidan bu borada keng ko‘lamli chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Onlayn bronlash tizimlari, virtual ekskursiyalar, ijtimoiy tarmoqlar va mobil ilovalar orqali turistik xizmatlar ko‘lami kengayib, sayyohlar uchun qulay sharoitlar yaratilmoqda. Shunga qaramay, sohaga oid ayrim muammolar – texnik infratuzilmaning zaifligi, raqamli kontentning yetarli emasligi va kadrlar yetishmovchiligi — dolzarb bo‘lib qolmoqda. Ularni bartaraf etish uchun zamonaviy axborot texnologiyalaridan samarali

foydalanish, sohaga malakali mutaxassislarni jalb qilish va xalqaro tajribani o‘rganish muhim ahamiyatga ega.

Kelajakda raqamli platformalar yordamida O‘zbekiston turizm salohiyatini yanada oshirish, xorijiy sayyohlarni keng miqyosda jalb qilish hamda mamlakatni jahon sayyohlik xaritasida munosib o‘ringa ega qilish imkoniyatlari mavjud.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2022–2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni. – 2022 yil 28 yanvar.
2. “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategik dasturi. – O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi, 2020 yil.
3. Mirzayev Sh., Karimov M. **Turizm va raqamli texnologiyalar.** – Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti, 2022.
4. World Tourism Organization (UNWTO). “Tourism and Digital Transformation.” – 2021.
5. Uzbekistan.travel – O‘zbekiston Respublikasi Turizm qo‘mitasi rasmiy portali.
6. Booking.com, TripAdvisor.com – xalqaro turistik platformalarning tahliliy ma’lumotlari.
7. Xusanov A. “Raqamli iqtisodiyot va turizm: yangi imkoniyatlar.” – *Ilmiy-amaliy jurnal*, 2023, №4.